

STEVNA TEY TIL OLAVSØKU

Olavsokehaldið er í hond. Í komandi viku stevna hundraðtals kvinnur og menn til Havnar — til leik og kappingar, til gamans og álvara.

Tórshavn man vera einasti býur, ið av sonnum heldur Olavsokeina tilminnis um deyðadag Olavs hin heilaga. Hetta hevur verið gjørt í meira enn 900 ár, og nátturliga er haldið fallið í Havni: tingstaðnum, høvuðsstaðnum, miðdepli fólksins. Tað eru tradisjonur aftanfyrir henda gamla sið, og sjálvt um nýggjar tíðir og stórbroytingar í lívi og yrki fólksins hava havt sitt ár, so er Olavsokan samkoman mikla. Tingsetanin og kirkjuligi festdámurin eru vist skývað til viks í ein vissan mun. Nú er tað meira ítróttakappingarnar, ið seta ein serligan dám á stevnuna; men uttan hetta ágrýtnið frá ítróttahaldinum okkara vildi Olavsokan ivaleyst havt verið fyrri til van lagnu, hon fekk í Noregi og norsku

hjálandunum. Hitt nýggja í Olavsokeinhaldinum hevur ongum forkomið; men heldur verið ein hornasteinur í tí livandi og mergjaða stevnuhaldinum, ið nú motir øllum teimum í bý og av bygð, ið leita til Havnar ár um ár.

har í sváari neyð og ofta øgiligum pinslum.

Dunant fekk samlað væl av fólki har í nánd og fór undir at hjálpa teimum neyðstöddu.

Heimkomin skrivaði hann bóklingin »Un souvenir de Solferino«, har hann mælti til at skipa felagsskap við tí endamáli at hjálpa særðum hermönnum — alt saman uttan mun til politikk, lit ella religion.

Hetta varð upphavið til REYÐA KROSS, sum í dag hevur 120 milj. limir í 82 londum. Ikki logið um Dunant verður nevndur »skaparin av öldarinnar størsta verki«.

Orættvisi.

A smábýgd er sjáldan lönandi arbeiði at fáa á landinum, og fríur var her norðuri, tá stórarbeiði við at fáa veg millum bygdin norðast á Eysturoynni skuldi byrgja. Allir arbeiðsfórir mennildu sag sum rimuligt eiga eins goðan rett til at vera heima eitt skifti, og heimamenn vóru ikki minni glaðir, tí »sjáldan fær Páll rotur«.

Men vónbrot var hjá teimum flestu, og sogen er í stuttum henda:

Tá arbeiðið byrjaði seinasta heyst, fingur nakrir menn stóðugt arbeiði, og sum vera man leikaðu teir eftirsettu í sum óðir. Úrslitið varð, at teir flestu føstu fóru frá og komu so at skiftast við hinar um arbeiðið. Sum fráleidd vórðu nakrir hangandi, og lagið er nú soleiðis, at nakrir menn hava arbeiði hvønn dag við stórarvið yvirtíð, meðan aðrir ganga heima aðruhvøra viku, og hjá einstøkum fara tvær vikur imillum. Summir verða als ikki bidnir.

Sunnanmaður, sum er økendur í bygð unum, stendur fyrri arbeiðinum, og neyvan man hesin tilskila Per ella Pól, tá hann heitir á sínar umboðsmenn um at biðja fólki. Ein og hvør kann so gera »er sínar hugsanir um, hvat ger seg galdandi, tá fólki verður biðið og ikki biðið til vegin. Á bygð vita vit kanska ofta ov nógv um hvønn annan.

At enda skal bara viðmerkast, at teir yvirarbeiðstímar, sum eru dag og dagliga, ríkiliga rokka til vanligan arbeiðsdag hjá teimum, sum nú við góðari orsök knara og skriva.

Vónandi verður hesin stubbi lísín av rottu viðkomandi við tí úrsliti, at meira rettvíst verður farið fram viðvíkjandi hesum almenna arbeiði.

Við tókki fyrri upptøkuna.

Sibir.

Reyði krossur.

Hin 24. juni 1859 stóð eitt hitt blóðigasta slag: ið nakrantíð fór fram í 19. öld við Solferino í Italia, har Italianmenn og Franskmenn brustu saman við Eysturrikarar, ið tapu. Á hesum sinni varð Italia aftur sameint til eitt stórt ríki.

Dagin eftir kom ein sveitskirkur keypmaður, Henry Dunant, á vígvøllin, har honum mótti ein ræðulig sjón. So langt eygað rakk, sá hann fallnar, særðar og hjálparleysar hermenn. Teir serðu lógu

10 mannaforni.

sum í ár ætlandi verða at luttaka kapproðrinum á Olavsoke, rógva um steyp, ið Sjövinnubankin gav í 1949. Vunnið hava: 1949 Klaksvíkingurin, 1950 Gamli Havnarbáturin, 1951 Nýggi Havnarbáturin, 1952 Gamli Havnarbáturin, 1953 Vestmenninurin, 1954 Suðringurin, 1956 Studenturin og 1957 og 1958 Sumbingurin, ið fær steypið til ognar um hann nú vinnur á triðja sinni.

45 tíma arbeiðsvika.

Í Danmark, Svøríki og Noreg eru teir nú í ferð við at seta í verk 45 tíma arbeiðsvikuna, ið sáttmáli er gjordur um frammanundan. Tey einstøku fakini geri sjálvi av, hvussu henda nýggja arbeiðsvikan skal skipast — og ójovnur eru tey á máli. Í Svøríki tykjust tey flestu tó halla tann vegin at gera leygardagin til heilan fridag, meðan onnur halda uppá week-end skipanina og stytta um aðrar arbeiðsdagar. Men hóast henda ójavnastendur eitt fast: 45 tíma arbeiðsvikan er vinnin og verður nú sett í verk. Viðv. lönina er at siga, at allir arbeiðarar fáa somu løn sum fyrri hina gomlu 48 tíma arbeiðsvikuna.

Nú sosialistiskir internationali helt aðalfund í Hamburg, settu menn sær fyrri beinanvegin at fara undir at leggja til rættis uppskot um greinliga skipan fyrri eini 40 tíma arbeiðsviku.

Úr bókini »Færøyan«.

»Færøyingernes forhold til alkoholen er ellers så eiendommeligt at det fortjener nogen ord for sig, ikke bare fordi det rent samfundsmæssigt er orginalt, men også fordi det er en, i Nord en iallfald, uvanlig godlynt form... Selv den berømte danske pilsener som

efter sigende ellers holdes til salgs i klodens fjerneste byer, er udelukket fra Færøyan. Det vil si fra kafeer og butikker.«

So var tað fiskimaðurin, ið rakti við og segði:

— Vit hava ongan fiskimannafelagskrivara átt, ið hevur havt so nógv við sjógvn at gjørt sum Jákup. Hann hevur bylgjur í hárinum. —

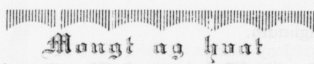
AT Rossevelt, forseti, hevði 4 kokkar, ið samanlagt fingur 35.700 kr. um árið, men at Eisenhower hevur 6, ið fáa 181.650 kr.

AT Eisenhower sjálvur fær í løn 1.005.000 kr., skrivstovuhald hansara kostar 26.047.000 kr. og viðlíkahald av húsum hansara 3.325.000 kr. árliga.

AT harafrat kostar tað 1375 kr. um tíman at fara á flog í flogfari hansara, og tá hann skjótt fær nýtt jettflogfar verður tað enn dýrari — 1890 kr. um tíman.

AT bátar hansara kosta honum 42.000 kr. árliga.

AT tænastufólk hansara eru 615 í tali harav 72 bara hava til arbeiðis at halda Hvíta húsið viðlíka.

AUGUST. Komandi leygardag hava vit 1. august. 3. OLAVSØKUNA seinru til minnis um at líkam Olavs kong varð afturfunnin. 10 LAURAUS-messa til minnis um Laurentius pinslavatt ár 258. 15. MARIU-MESSA fyrri til minnis um himmalferð Mariu moy. 24. BARTAL-MESSA til minnis um Bartolomeus, apostul, fyrsti heystdagur. 26. LIRA DAGUR. 28. Tær ljósu næturnar enda.

KLOKKURNAR. Onkur plagar at reypa av, at úrið gongur uppá sekundi; men so er ikki. Öll úr og allar kløkkur ganga skeið. Meðaltölina fyrri hesum skeivleika eru hesi: lummaur 4 sek., um samdogni, harraarmbandsur 8 sek., meðaltört kvinnuarmbandsur 8 sek., meðaltört kvinnuarmbandsur 10 sek., litið kvinnuarmbandsur 20 sek.

5 spurningar.

1. Hvussu nógvir javnaðarmenn eru í Europa?
2. Hvussu nógv plantuslog eru í Føroyum?

1) 223 2) 423 3) 623.

3. Hvussu nógv fuglaslog eru nevnd í Fuglakvæðinum?

1) 18, 2) 28, 3) 58.

4. Hvussu nógv kuldstag eru mæld í Føroyum?

1) 10,5, 2) 13,5, 3) 15,5.

5. Nær misti prósturinn tingessin?
1) 1923, 2) 1925, 3) 1927.

(Svar aðrastaðni)

AMERIKUKVINNUR. Hagtøl visa, at giftingaraldrur amerikonsku kvinnanna í meðal er 23 ár, tær ilsestast við mannin 2 mánaðir aftaná, vega 60,5 kg, ganga 3.027 ferðir í biograf, telefonera 3 ár 8 mán. 2 vikur og 4 dagar, keypa 369 hattar, sorla 4 bílar og 3 bílskúrahurðar og liva kortini 5 ár longri enn maðurin.

Tvey ting eru neyðug í livinum. 1. at man hevur dirvi at vera tað, man er. 2. at man ikki missir áreið, um man er, tað man er.

BARNAMATUR.

Konan skuldi keypa 3 fiskar. Keyppaðurin hevði bara ein bismara at vega við;

men hann dugdi ikki, tá vektin var undir 1 kilo ella yvir 1½ kilo. Hann mátti tí vega fiskarnar 2 og 2. Fyrsti og annar fiskurin vegaðu 1100 g, annar og triðji 1200 g og fyrsti og triðji 1300 g. Hvussu nógv vegaði hvør fiskur í sínum lagi?

Mong vildu hava tað gott, um ikki onnur høvdu tað betri.

Greta sat og roknaði og taldi eftir fingrunum.

Mást tú brúka fingrarnar, sigur mamman. Tú skalt brúka høvðið.

Men, hvussu skal eg fáa tað at bera til? Eg havi bara eitt høvð.

Hann hevði hjálpt konuni við ein tungan kassa, og aftaná spyr konan, hvat hann vil hava, ein snaps ella ein kopp av kaffi.

Lat meg fáa ein snaps, meðan kaffi kókar. Æ

Kvinnurnar liva longri enn menninir — serliga enkjurnar.

AMERIKANSKT. Bóndin varð spurður, hvønn hann fór at velja til presidentvalið.

Eg havi altíð verið fyrri Dewey.

Men hesi ferð er Dewey ikki uppstillaður.

Tað ger einki. Eg stemmaði uppá Dewey í 1944 og aftur í 1948. Hann varð ikki valdur, men eg havi ongantíð havt tað so gott sum hesi árin.

Hvi giftir tú teg ikki? Kvinnurnar bita tá ikki.

Nei, men tær gnaga.

Svar uppá 5 spurn.: 1) 65 milj. 2) 423. 3) 28. 4) 13,5 og 5) 1923.

Lata tygum sonin sita og roykja. Her stendur: »Royking bannað«.

Hvat skal eg gera? Hann er ov ungur at duga at lesa.

Ja, ungdomurin er syrgiligur nú á dogum. Hugsu tær, í gjár frætti eg, at ein otta ára gomul genta var vorðin mostur.

TAÐ ER VERUNLEIKI

AT í meira enn 40 ár síð stríð og ofta øgilig orrusta av málinum og flagginum.

AT hesir stríðsspurningar vórðu endaliga loystir við heimastýrslógini av 1948.

AT sambandsmenn vóru við at vinna málinum og flagginum teirra sjálsagda rætt, meðan fólkalokkurin var imóti.

VALDEMAR LUTZEN

Telf. 1020 Thorshavn